

Hakemus alijäämän kattamisen määräajan jatkamiseksi

Aluevaltuusto 14.9.2026

Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja

Aluevaltuusto 15.6.2026, 40 §

Hakemus alijäämien kattamisen määräajan jatkamiseksi

Suunnitelma alijäämien kattamisesta on kuvattu kolmessa kokonaisuudessa:

1. Toteutuneet: Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vuosina 2023-2025

- Toteutunut taloudellinen vaikutus noin 125-131 miljoonaa.

2. Päätetyt: Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vuodelle 2026

- Vuoden 2026 talousarvioon sisältyvät tuottavuus- ja taloudellisuus-toimenpiteet sekä aiempien toimenpiteiden lisävaikutukset noin 66 miljoonaa.
- Vuoden 2026 talousarvion lisäsopeutus noin 10 miljoonaa (aluevaltuusto 25.5.2026).

3. Lisätoimet: Talouden tasapainottaminen vuosina 2027-2029

- Vuoden 2027 talousarvon suunnittelukehys annetaan aluehallituksen toimesta siten, että alijäämät ovat katettuna vuoden 2027 loppuun mennessä.
- Sote-järjestämissuunnitelmasta vuosille 2027-2030 tehdään päätökset arviolta syyskuussa 2026. Järjestämissuunnitelma sisältää toimenpiteitä toimintakatteen kehityksen taittamiseksi ns. perusuralta kohti tavoiteuraa.

VM:ltä tieto, että hakemusta ei hyväksytä ilman täydennystä.

Hakemus ei sisällä aluevaltuuston hyväksymiä yksilöityjä toimenpiteitä alijäämän kattamiseksi (**eli sote-järjestämissuunnitelma**).

Päätöksenteko marraskuussa on liian myöhäinen ajankohta VM:lle.

→ Käytännössä vaihtoehtona vain YT-prosessi.

Hakemuksen päivittäminen

Päivitetty hakemus perustuu kahteen kokonaisuuteen

- 1 Vuoden 2026 tilinpäätös toteutuu talousarvion mukaisena tai lähelle sitä
- 2 Tuta-YT:n vaikutuksilla katetaan alijäämät vuonna 2027

Tavoitteena kattamatonta alijäämää vuodelle 2027 enintään n. 11 milj.

Lisäksi alijäämien kattamista tukee sote-järjestämissuunnitelma

Taittaa soten ns. luontaisen menokasvun ja rahoituksen välistä kuilua

Hakemuksen liitteenä kooste vaikutuksista 1/2

Toimialue	Vähennettävät htv:t Pohteen henkilöstöstä	Taloudelliset vaikutukset vuodelle 2027	Vaikutukset
Hyvinvointi-alueen johtaminen ja tarkastus-toimi	4 htv eli 11,7 % toimialueen henkilötyövuosista Välittömästi asiakastyöstä ei vähennystä.	415 000 €	a) Asiakastyö: Ei vaikutuksia välittömään asiakastyöhön. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.
Järjestämis-toiminto	23 htv eli 17,3 % toimialueen henkilötyövuosista (ilman tutkijoita ja hankehenkilöstöä) Välittömästi asiakastyöstä ei vähennystä.	1 200 000 €	a) Asiakastyö: Ei vaikutuksia välittömään asiakastyöhön. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.
Konserni-palvelut	58 htv eli 5,8 % toimialueen henkilötyövuosista (ilman osajayksikköä). Htv-vähennys ei sisällä ostopalvelu-henkilöstön vähennyksen (5,5 htv) Välittömästi asiakastyöstä ei vähennystä.	2 640 000 € Sisältää ostopalvelu-henkilöstön vähennyksen (5,5 htv)	a) Asiakastyö: Ei olennaisia vaikutuksia asiakastyöhön. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.
Pelastus-toimi	4 htv eli 1,1 % toimialueen henkilötyövuosista Välittömästi asiakastyöstä vähennys 2 htv	200 000 €	a) Operatiivinen työ: Ei välittömiä vaikutuksia. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.

Perhe- ja sosiaali-palvelut ja OYS Psykiatria	124 htv eli 4,7 % toimialueen henkilöstöstä Välittömästi asiakastyöstä vähennys 102 htv	5 500 000 €	a) Asiakastyö: Palvelut järjestetään lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti huomioiden lakisääteiset henkilöstömitoitukset. Henkilöstöresurssien uudelleen kohdentamisella ja toimintatapojen muutoksilla voi olla vaikutusta palvelujen toteuttamistapoihin. Palvelujen saatavuus varmistetaan uudistamalla toimintamalleja, kohdentamalla henkilöstöresurssit asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti sekä lisäämällä välittömän asiakastyön osuutta. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Johtajien, esihenkilöiden ja asiantuntijoiden vastualueet laajenevat. Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.
Terveys- ja sairaan-hoidon palvelut	77 htv eli 4,9 % toimialueen henkilötyövuosista Välittömästi asiakastyöstä vähennys 49 htv	3 375 000 €	a) Asiakastyö: Palvelut järjestetään lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti, mutta henkilöstöresurssin uudelleen kohdentamisella ja toimintatapoja uudistamalla voi olla vaikutusta palvelun toteuttamistapoihin. Akuutiosaston henkilöstövähennyksellä tavoitellaan Pohteen linjaamaa henkilöstömitoitusta (0,8). Suun terveydenhuollossa ja vastaanotolla vähennys kohdentuu yksiköihin, joissa nykyinen henkilöstöresurssi on tavoitetta isompi. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen. Jäljelle jäävien johtajien, esihenkilöiden ja asiantuntijoiden vastualueet laajenevat.
Ikäihmisten palvelut	40 htv eli 1,3 % toimialueen henkilötyövuosista Välittömästi asiakastyöstä vähennys 20 htv	1 800 000 €	a) Asiakastyö: Palvelut järjestetään lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti huomioiden lakisääteiset henkilöstömitoitukset. Väillisen työn tehtäviä/tukipalvelutehtäviä poistuu tai järjestellään uudelleen. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Organisaatorakenne kevenee ja organisaatio järjestellään uudelleen. Esihenkilöiden määrä vähenee ja vastuut tulevat kasvamaan. Asiantuntijatehtäviä vähennetään ja järjestellään uudelleen.

Hakemuksen liitteenä kooste vaikutuksista 2/2

Vammais- palvelut	35 htv eli 3,1 % toimialueen henkilötyövuosista Välttämättä asiakastyöstä vähennys 19 htv	1 700 000 €	a) Asiakastyö: Palvelujen saatavuus varmistetaan uudistamalla toimintamalleja, kohdentamalla henkilöstöresurssit asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti sekä lisäämällä välittömän asiakastyön osuutta. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Organisaatiorakenteen keventyessä esihenkilöiden vastuut tulevat kasvamaan. Asiantuntija- ja tukipalvelutehtäviä vähennetään ja järjestellään uudelleen.
OYS sairaala- palvelut ja ensihoito	89 htv eli 2,2 % toimialueen henkilötyövuosista Välttämättä asiakastyöstä vähennys 53 htv	5 300 000 €	a) Asiakastyö: Muutoksilla ei ole kriittistä vaikutusta palvelutuotantoon, lakisääteiset palvelutuotannon velvollisuudet pystytään toteuttamaan. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Johtamisjärjestelmän tiivistäminen parantaa operatiivista johtamista. Tietojohtamisen ja kehittämisen toimintakyky heikkenee.
Sairaan- hoidolliset palvelut	25 htv eli 2,4 % toimialueen henkilötyövuosista Välttämättä asiakastyöstä vähennys 3 htv	1 950 000 €	a) Asiakastyö: Asiakastyö on pääsääntöisesti tukipalvelutyötä, jonka suunniteltu vähentäminen ei vaaranna lakisääteisten palveluiden tuottamista. Tehtäviä joudutaan järjestelemään uudelleen palveluiden tuottamiseksi. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen.
Kuntoutus- palvelut	32 htv eli 5,3 % toimialueen henkilötyövuosista Välttämättä asiakastyöstä vähennys 12 htv	1 350 000 €	a) Asiakastyö: Suunnitellut muutokset eivät vaikuta lakisääteisiin palveluihin, eivätkä vaaranna potilasturvallisuutta. b) Johtamis-, esihenkilö- ja asiantuntijatyö sekä tukipalvelut: Johtamisjärjestelmää kevennetään ja yhtenäistetään. Erilaisilla henkilöstöjärjestelyillä toteutetaan suunnitellut henkilöstövähennykset ja toiminnan uudistaminen. Jäljelle jäävien johtajien, esihenkilöiden ja asiantuntijoiden vastualueet laajenevat.
Pohde yhteensä	511 htv eli 3,3 % henkilöstöstä	25 430 000 €	

Muut YT-neuvottelujen vaikutukset:

Toimenpide	Taloudellinen vaikutus vuodelle 2027
Henkilöstöetuuksien vähentäminen	3 000 000 €
Johdon lomautukset	244 000 €
Vastuualuepäälliköiden työaikakorvauksista luopuminen (vapaa-aika ja raha)	130 000 €
Yhteensä	3 374 000 €

YT-neuvottelu-
esityksessä
tavoite n. 30
miljoonaa

Yhteensä
28,8
miljoonaa

Henkilöstövaikutukset

Aiempien yt-neuvottelujen perusteella Pohteelta on vähentynyt noin **220 johtaja- ja päällikkötason sekä asiantuntijatason henkilötyövuotta.**

	Johto-, esihenkilö- ja päällikkö- tehtävät	Asiantuntija- ja tuki- palvelu- tehtävät	Asiakas- ja potilas- työhön kohdistuvat tehtävät	Yhteensä
Irtisanottavat	64	104	134	302
Muu vähennys	20	63	126	209
Yhteensä	84	167	260	511
Vähennysten osuus vakinaisesta henkilöstöstä ko. henkilöryhmässä	12,3 %	8,7 %	2,2 %	3,3 %

Säästö- ja tehostamistarve alijäämien kattamiseksi

Keinot

9.6.2026 aluehallituksen päätösten (ns. äkki-jarrutus ja tuta-YT) kustannuskehitystä taivuttava vaikutus vuodelle 2026 tarkentuu

Kertynyt alijäämä

Luontainen menokasvu (3,8 % / 4-5 %) vs. valtion rahoituksen kasvu vuodelle 2027 (1,6 %)

Vuoden 2027 rahoituksen niukkuus

Kokonais-säästötarve

Tuta-YT:

Neuvottelun tulos
28,8 milj.

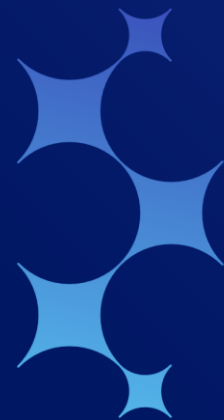
Sote-järjestämissuunnitelma:

Tulevaisuuslautakunnan 10.9. esitys **18,9 milj.**

Talousarvio

Muu sopeutus vuoden 2027 talousarviossa

Kiitokset!

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue